

KONVENCIJA UN-A O PRAVIMA DJETETA

Republika Hrvatska prihvatila je Konvenciju o pravima djeteta 1992. godine. To znači da se naša vlada sada mora pobrinuti za to da svako dijete ima sva prava iz Konvencije.

Svaki članak Konvencije objašnjava jedno tvoje pravo. Konvencija o pravima djeteta napisana je za odvjetnike, tako da je čak i odrasli malo teže razumiju. Mi smo odlučili odabrati neka prava za koja mislimo da su najvažnija i objasniti ih jednostavnim riječima.

Ti imaš pravo znati koja su tvoja prava - tako kaže članak 42. ove Konvencije!

Članak 1.

Svi koji su mlađi od 18 godina imaju sva prava iz ove Konvencije.

Članak 2.

Imaš ova prava, bez obzira na to tko si, tko su ti roditelji, koje je boje tvoja koža, kojeg si spola ili vjere, kojim jezikom govoriš, patiš li od nekog poremećaja i jesi li bogat/a ili siromašan/na.

Članak 3.

Kad god neki odrasli ima bilo kakve veze s tobom, on ili ona moraju napraviti ono što je za tebe najbolje.

Članak 6.

Svi se moraju složiti s tim da imaš pravo na život.

Članak 7.

Tvoje je pravo da imaš ime, a kad se rodiš, tvoje ime, zajedno s imenima tvojih roditelja i tvojim datumom rođenja mora se zapisati. Imaš pravo na državljanstvo, pravo da znaš tko su ti roditelji i da se oni brinu za tebe.

Članak 9.

Ne smiju te odvojiti od tvojih roditelja, osim ako to nije za tvoje dobro. Recimo, ako te roditelji tuku ili ako se ne brinu za tebe. Isto tako, ako tvoji roditelji odluče da će živjeti odvojeno, iako ćeš morati živjeti s jednim od njih, tvoje je pravo da budeš u kontaktu s jednim i drugim.

Članak 10.

Ako ti i tvoji roditelji ne živite u istoj zemlji, tvoje je pravo da im se pridružiš i da živite na istom mjestu.

Članak 11.

Nitko te ne bi smio oteti, ali ako se to dogodi, vlasti tvoje zemlje moraju napraviti sve kako bi te pronašli i vratili.

Članak 12.

Kad god odrasli donesu neku odluku koja te se na bilo koji način tiče, tvoje je pravo da kažeš svoje mišljenje, koje odrasli moraju shvatiti ozbiljno.

Članak 13.

Tvoje je pravo da saznaješ stvari i da kažeš, napišeš ili nacrtáš što misliš, ako time nećeš prekršiti prava nekog drugog.

Članak 14.

Imaš pravo misliti što god želiš i biti koje god vjere hoćeš. Tvoji roditelji bi ti trebali pomoći da naučiš što je dobro, a što loše.

Članak 15.

Tvoje je pravo da upoznaješ, sprijateljuješ se i osnivaš klubove s drugim ljudima, ako time nećeš prekršiti prava nekog drugog.

Članak 16.

Tvoje je pravo imati privatán život. To, recimo, znači da možeš voditi dnevnik koji nitko drugi ne smije pročitati.

Članak 17.

Imaš pravo skupljati informacije s radija, televizije, iz novina, knjiga itd., sa svih strana svijeta. Odrasli se moraju pobrinuti za to da dobiješ informacije koje ćeš razumijeti.

Članak 18.

Tvoji roditelji te trebaju zajedno odgajati i napraviti ono što je za tebe najbolje.

Članak 19.

Nitko te ni na koji način ne smije ozlijediti. Odrasli se moraju pobrinuti za to da si zaštićen/a od zlostavljanja i zanemarivanja. Ni tvoji te roditelji ne smiju ozlijediti.

Članak 20.

Ako nemaš roditelje, ili ako po tebe nije sigurno da živiš s njima, tada imaš pravo na posebnu zaštitu i pomoć.

Članak 21.

Ako te netko usvoji, odrasli se moraju pobrinuti za to da sve bude onako kako je za tebe najbolje.

Članak 22.

Ako si izbjeglica (znači ako moraš otići iz svoje zemlje, jer tamo nisi siguran/na), tada imaš pravo na posebnu zaštitu i pomoć.

Članak 23.

Ako imaš teškoće u razvoju, bilo mentalno ili fizički, tada imaš pravo na posebnu brigu i obrazovanje, što će ti pomoći da odrasteš kao i sva druga djeca.

Članak 24.

Imaš pravo na dobro zdravlje. To znači da kad si bolestan/na, moraš dobiti profesionalnu brigu i lijekove. Odrasli moraju napraviti sve što mogu kako se dijete ne bi razboljelo, tako što će ga hraniti i brinuti se za njega.

Članak 27.

Imaš pravo na dovoljno dobar životni standard. To znači da se tvoji roditelji moraju pobrinuti za to da imaš što jesti, što za obučiti, da imaš gdje živjeti itd. Ako to tvoji roditelji ne mogu učiniti, mora ti pomoći vlada zemlje u kojoj živiš.

Članak 28.

Imaš pravo na obrazovanje. Osnovno obrazovanje mora biti besplatno i ti moraš ići u osnovnu školu. Također bi morao/la imati mogućnost da ideš u srednju školu.

Članak 29.

Svrha tvog obrazovanja je da razviješ svoju osobnost, talente i svoje mentalne i fizičke sposobnosti u najvećoj mogućoj mjeri. Obrazovanje bi te također trebalo pripremiti da vodiš odgovoran i miran život, u slobodnom društvu, da razumiješ prava drugih ljudi i poštuješ okoliš.

Članak 30.

Ako pripadaš nekoj manjini, imaš pravo da gajiš svoju kulturu, prakticiraš svoju vjeru i govoriš svojim jezikom.

Članak 31.

Imaš pravo na igru.

Članak 32.

Tvoje je pravo biti zaštićen/a od rada na mjestu ili u uvjetima koji bi mogli naštetiti tvom zdravlju ili ometati tvoje obrazovanje. Ako netko tvojim radom zarađuje novce, mora ti pošteno platiti.

Članak 33.

Tvoje je pravo biti zaštićen/a od nezakonitih droga i od posla proizvodnje i prodaje droga.

Članak 34.

Tvoje je pravo biti zaštićen/a od seksualnog zlostavljanja. To znači da te nitko ne smije nagovarati da radi nešto s tvojim tijelom, ili te uvjeravati da je to dobro. Nitko te, na primjer, ne smije dodirivati, slikati te ili te tjerati da govoriš stvari koje ne želiš.

Članak 35.

Nitko te ne smije oteti ili prodati.

Članak 37.

Čak i ako napraviš nešto loše, nitko te ne smije kazniti na način koji bi za tebe bio ponižavajući ili koji bi te jako ozlijedio. Nikad te ne bi smjeli staviti u zatvor, osim u krajnjem slučaju, a ako se to dogodi, onda imaš pravo na posebnu brigu i redovite posjete tvoje obitelji.

Članak 38.

Imaš pravo na zaštitu u vrijeme rata. Ako imaš manje od petnaest godina, ne smiju te natjerati da ideš u vojsku ili da se boriš u ratu.

Članak 39.

Ako te netko na bilo koji način ozlijedio ili zanemarivao, na primjer za vrijeme rata, imaš pravo na posebnu brigu i postupanje.

Članak 40.

Ako si optužen/a da si počinio/la neki zločin, tvoje je pravo da se braniš. Policija, odvjetnici i suci na sudu moraju s tobom postupati s poštovanjem i moraju se pobrinuti za to da razumiješ sve što se događa.

Članak 42.

Svi odrasli i sva djeca moraju znati za ovu Konvenciju. Tvoje je pravo da učiš o svojim pravima, a to bi trebali raditi i odrasli.

Ova Konvencija o pravima djeteta ima sve skupa 54 članka, ali u većini ostalih članaka govori se o tome kako bi odrasli i vlade trebali surađivati, kako bi se pobrinuli da sva djeca dobiju prava koja im pripadaju. Možda ćeš i ti htjeti pročitati cijelu Konvenciju. Razgovaraj o Konvenciji sa svojim prijateljima, roditeljima i učiteljima. Ako hoćeš s drugim ljudima pričati o dječjim pravima, i sam/a ćeš pomoći drugoj djeci. Što više ljudi razumiju da djeca imaju prava, veća je vjerojatnost da će svoj djeci pomoći da rastu zdrava, sigurna i slobodna.

Izvor: http://www.amnesty.hr/stranica.php?sifra_str=konv_djeca